

BEGYNDERDIDAKTIK I ENGELSK, FRANSK OG TYSK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Formål

Såvel internationalt som nationalt lærer børn fremmedsprog i en stadig tidligere alder for at kunne begå sig i en globaliseret verden. Børns hverdag er i dag præget af individuelle og samfundsmæssige sprog- og kulturmøder, som skoler ifølge forskning ikke i tilstrækkelig grad tager højde for. Modulets formål er at kvalificere den studerende til at kunne implementere forandringsprocesser med afsæt i egne praksiserfaringer og på basis af en forskningsbaseret viden om tidlig sprogstart i engelsk, fransk og tysk. Modulet integrerer flersprogethedsdidaktik, herunder dansk som andetsprog som dimension i fremmedsprogsundervisningen og henvender sig til lærere og pædagoger i skolen.

Mål for læringsudbytte

Kompetencemål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering opnår kompetencer til at

- planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle en differentieret begynderundervisning i engelsk, fransk og tysk, der udvikler elevernes interkulturelle kommunikative kompetencer
- planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle i fremmedsprogsundervisningen en flersprogethedsdidaktik, der tager højde for dansk som andetsprog som dimension i fremmedsprogsundervisningen og bygger på elevernes samlede sproglige og kulturelle ressourcer
- kunne initiere forandringsprocesser samt forankre en begynderdidaktik med fokus på flersprogethed.

For at opnå disse kompetencer skal den studerende

Viden

- have viden om og indsigt i rammebetingelser for og teorier om begynderdidaktik i fremmedsprogsundervisningen
- have viden om og indsigt i rammebetingelser for og teorier om flersprogethedsdidaktik i fremmedsprogsundervisningen
- have viden om og indsigt i teorier om praksisnær professionsudvikling
- have viden om og kendskab til læremidler herunder digitale læremidler til at optimere lærings- og samarbejdsprocesser.

Færdigheder

- kunne begrundet planlægge og beskrive en læringsmålsbevidst begynderundervisning, der tager udgangspunkt i et kognitivt læringssyn, et kommunikativt sprogsyn, et dynamisk kultursyn og en anvendelsesorienteret pædagogisk tilgang
- kunne begrundet planlægge og beskrive en flersprogethedsdidaktik, som tager udgangspunkt i elevernes individuelle og den samfundsmæssige flersprogethed i den tidlige sprogstart.
- kunne implementere forandringsprocesser i skolens praksis.
- kunne analysere, udvælge og anvende læremidler til begynderundervisningen herunder digitale redskaber.

Indhold:

Deltagerne kommer forskningsbaseret, anvendelsesorienteret og praksisnært til at arbejde med:

- begynderdidaktik i fremmedsprogsfagene
- flersprogethedsdidaktik, herunder dansk som andetsprog som dimension i fremmedsprogsundervisningen
- rammebetingelserne for begynder- og flersprogethedsdidaktik i et nationalt og internationalt perspektiv
- læremidler til begynderundervisningen herunder digitale redskaber
- forandrings- og forankringsprocesser herunder praksisnær professionsudvikling

Målgruppe: Lærere med konkrete erfaringer fra begynderundervisningen i engelsk, fransk og tysk med fokus på flersprogethed.

MODULPLAN

Modulplanen tager primært højde for det materiale, der er udviklet i projektet.

Find andre publikationer om tidlig sprogstart, flersprogethedsdidaktik, digitale læremidler og læringsmålsbevidst undervisning her:

<https://tidligeresprogstart.ku.dk/litteraturopsamling/>

Find projektets slidesamling her: <https://tidligeresprogstart.ku.dk/projektets-slidesamling/>

Under- visnings- gang à 4 timer	INDHOLD fx	FORBEREDELSE fx	MATERIALER fx
1	Praksisnær professionsudvikling * Lærerkognition og forandringsprocesser i skolens praksis * Lærerenes rolle i sprogundervisningen * Lærerenes rolle ift. fagets udvikling * Formålet med PD-forløbet * Lærerefleksion og sammenhæng med prøveform	Litteratur: * Studieordning: mål, indhold, form og prøveform. * Daryai-Hansen, P., Henriksen, B. & Valvik, J. (2018). "Forandringsprocesser i begynder- og flersprogethedsdidaktik – hvad kan vi lære af lærerkognitionen og den praksisnære professionsudvikling?" I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i> , Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 21-41.	Videoer: * Lærervideo: <i>Om projektets undervisningsmateriale</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk * Forfattervideo: Anne Holmen om publikationen Holmen, A. (2015). "Sproglig diversitet blandt eleverne i

	<p>Flersprogethedsdidaktik i fremmedsprogsundervisningen</p>	<p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed. K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Daryai-Hansen, P., Henriksen, B. & Valvik, J. (2018). "Flersprogethedsdidaktik i fremmedsprogsundervisningen – hvorfor og hvordan?" I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 204-226.</p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed. K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Holmen, A. 2015. "Sproglig diversitet blandt eleverne i grundskolen – fra problem til potentiale". A. Søndergaard Gregersen (red.) <i>Sprogfag i forandring: pædagogik og praksis</i>, s. 23-54. Samfundslitteratur.</p>	<p>grundskolen – fra problem til potentiale". I A. Søndergaard Gregersen (red.), <i>Sprogfag i forandring – pædagogik og praksis</i>. Frederiksberg: Samfundslitteratur, s. 23-54.</p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/litteraturopsamling/</p> <p>Slides:</p> <p>*Birgit Henriksen, Petra Daryai-Hansen & Hanne Thomsen. <i>Lærerkognition som centralt udgangspunkt for lærernes praksisnære professionsudvikling – projektets PD-modul</i></p> <p>*Simon Borg, Petra Daryai-Hansen & Birgit Henriksen. <i>Early Foreign Language Learning and Plurilingual Education - a teacher cognition perspective.</i></p> <p>*Daryai-Hansen et al. <i>Moduler i læreruddannelsen: Flersprogethedsdidaktik i den tidlige fransk-, spansk- og tyskundervisning.</i> Nordplus Horizontal</p> <p>* Karyn Sandström</p>
--	---	--	--

			<p><i>Teachers' attitudes about having to teach English.</i></p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/projektets-slidesamling/</p>
2	<p>Tidlig sprogstart og flersprogethedsdidaktik</p> <ul style="list-style-type: none"> * Rammebetingelser * Teoribaserede praksisanbefalinger * Elevernes perspektiv 	<p>Litteratur:</p> <p>* Albrechtsen, D. & Daryai-Hansen, P. (2018). "Indledning og læsevejledning". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 7-20. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed._K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Daryai-Hansen, P., Holmen, A. & Drachmann, N. (2018). "Flersprogethedsdidaktik i begynderdidaktikken – rammer, potentialer og udfordringer". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 227-249. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed._K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Daryai-Hansen, P. & Ghandchi, N. (2018). "Elevkognition – elevernes viden, holdninger og erfaringer med begynderdidaktik". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 42-62. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed._K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Daryai-Hansen, P., Gregersen, A.S., Revier, R.L. & Søgaard, K. (2015). "Tidligere sprogstart: Forskningsanbefalinger og</p>	<p>Videoer:</p> <p>*Elevvideo: <i>Elevernes holdninger til den tidligere sprogstart</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p> <p>*Forfattervideo: Petra Daryai-Hansen & Karoline Søgaard om publikationen Daryai-Hansen, P., Gregersen, A.S., Revier, R.L., & Søgaard, K. (2015). "Tidligere sprogstart: Forskningsanbefalinger og pædagogiske veje at gå". I A. Søndergaard Gregersen (red.), <i>Sprogfag i forandring – pædagogik og praksis</i>. Frederiksberg: Samfundslitteratur, s. 247-284. https://tidligeresprogstart.ku.dk/litteraturopsamling/</p> <p>*Forfattervideo: Petra Daryai-Hansen, Jette von Holst-Pedersen og Susanne Karen Jacobsen om publikationen Søndergaard</p>

		<p>pædagogiske veje at gå". I: A. Søndergaard Gregersen (eds.), <i>Sprogfag i forandring – pædagogik og praksis</i>. Frederiksberg: Samfundslitteratur, s. 247-284.</p>	<p>Gregersen, A. (red.), Daryai-Hansen, P., Holst-Pedersen, J., & Jacobsen, S. (2017). <i>Tidlig sprogstart i skolen</i>. Frederiksberg: Samfundslitteratur. https://tidligeresprogstart.ku.dk/litteraturopsamling/</p> <p>Slides: *Petra Daryai-Hansen & Hanne Thomsen. <i>Praksisanbefalinger for den tidlige sprogstart</i> *Teresa Cadierno et al. <i>The younger, the better? A study of Danish young learners of English</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/projektets-slidesamling/</p>
<p>3</p>	<p>Kommunikativ undervisning - ift. tidlig sprogstart</p> <ul style="list-style-type: none"> *Formålet med sprogundervisningen: Interkulturel kommunikativ kompetence *Sprogtilegnelse *Kommunikativ kompetence *Meningsfulde sprogbrugssituationer *Mundtlighed *Skriftlighed 	<p>Litteratur: *Ginman, M. & Svendsen Pedersen, M. (2018). "Kommunikative færdigheder – mundtlighedsdidaktik og meningsfulde sprogbrugssituationer". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 64-75. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf *Fuglsang Engmose, S. (2018) "Skriftlighed ved tidlig sprogstart". Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>,</p>	<p>Videoer: *Elevvideo: <i>Hvad skal man lære i den tidlige sprogstart?</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/ *Elevvideo: <i>Sproglig opmærksomhed</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p>

		<p>Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, 157-170. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed. K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Bjerre, K. (2018) "Integreret grammatikundervisning". Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 145-148. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed. K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Henriksen, B. (2014). "Sprogsyn og Læringsyn". I Hanne Leth Andersen, Susana Silvia Fernandez, Dorte Fristrup og Birgit Henriksen (red) (2014) <i>Fremmedsprog i gymnasiet</i>. Samfundslitteratur, s. 21-34.</p> <p>Ekstra litteratur:</p> <p>*Haastrup, K., Svendsen-Pedersen M. (1998). "Input – output – interaktion", Sprogforum nr. 10 http://library.au.dk/fileadmin/www.bibliotek.au.dk/Campus_Emdrup/Sprogforum_arkiv/SPROGFORUM_NO.10_Sprogtilegnelse.pdf</p> <p>*Kirkebæk, M., Lund, K. (2014). "Syv myter om begynderprog", Sprogforum nr. 58 http://unipress.dk/udgivelser/s/sprogforum-58/</p> <p>*Andersen, H. L. m.fl. (2015). "Den teoretiske baggrund" i <i>Fagdidaktik i sprogfag</i></p> <p>*Lund, K. (2015). "Fokus på sprog" i: <i>Sprogfag i forandring</i>, 2015</p>	<p>Slides:</p> <p>*Mette Ginman og Michael Svendsen Pedersen <i>Mundtlighedsdidaktik og meningsfulde sprogbrugssituationer i den tidligere sprogstart</i></p> <p>*Stine Fuglsang Engmose <i>Skriftlighed ved tidligere sprogstart</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/projektets-slidesamling/</p>
4	<p>Ordforråd – chunks og enkeltord – ift. tidlig sprogstart</p> <p>*Progression i ordforråd, chunks og aktiviteter</p> <p>*Repetition og konsolidering</p> <p>*Brug af målsproget i undervisning</p>	<p>Litteratur:</p> <p>*Henriksen, B. & Holst-Pedersen, J. von (2018) "Sprog er kommunikation – og kommunikation skabes af ord og chunks". Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>,</p>	<p>Elevideo:</p> <p><i>Målsprog som undervisningssprog</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p>

	<p>*Hvorfor sprogtilegnelse (hypotesedannelse, hypoteseafprøvning)</p> <p>*Hvordan stilladsering fx visuel støtte, etablering af klasseværelsesrutiner</p>	<p>Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 122-144. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Søgaard, K. & Thomsen, H. (2018) "It's time for English now! – lærerens brug af engelsk som klasseværelsessprog". Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 149-152. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Holst-Pedersen, J. von & Gregersen, A. S. (2018) "Målsproget som undervisningssprog – også i den tidlige sprogundervisning i tysk og fransk". Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 153-156. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Holmen, A., Østerskov, S. W. & Sigsgaard, Anna-Vera M. (2018) "Hvordan kan en flersprogethedsdidaktik styrke arbejdet med ordforråd i tidlig sprogstart?". Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 304-209. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p>	
--	--	--	--

		<p>Ekstra litteratur:</p> <p>*Henriksen, B. (2015). "Fokus på det oversete ordforråd" i: <i>Sprogfag i forandring</i></p> <p>*Henriksen, B. (2017): Fokus på arbejdet med elevernes ordforråd I alle sprogfagene. I <i>Sproglæreren</i> 2/2017</p> <p>* Holst-Pedersen, J. von (2015). "Chunks – en vej til kommunikativ kompetence i tysk", <i>Sprogforum</i> 61 http://unipress.dk/udgivelser/s/sprogforum-61/</p> <p>*Wood, D. "Formulaic Language in Acquisition and Production: Implications for Teaching" http://www.teslcanadajournal.ca/tesl/index.php/tesl/article/viewFile/935/754</p>	
5	<p>Interkulturel kompetence og flersprogethed i tidlig sprogstart</p> <p>*Byg bro til elevernes kulturelle forkundskaber</p> <p>*Sproglig mangfoldighed som ressource</p> <p>*Anerkendelse af det enkelte barns og hjemmets ressourcer</p>	<p>Litteratur:</p> <p>*Löbl, S. (2018) "At udvikle elevernes interkulturelle kommunikative kompetencer i et transnationalt perspektiv". Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 106-117. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Sigsgaard, A.-V. M. & Holmen, A. (2018) "Kan dansk som andetsprog medtænkes i den tidlige fremmedsprogsundervisning?". Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 250-261. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Bjerre, K., & Daryai-Hansen, P. (2017). "Interkulturel kommunikativ kompetence & autentiske tekster – en oplagt mulighed." <i>Sproglæreren</i> 1, 12-16.</p>	<p>Lærervideoer:</p> <p><i>Flersprogethedsdidaktik</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/engelsk/ https://tidligeresprogstart.ku.dk/fransk/ https://tidligeresprogstart.ku.dk/tysk/</p> <p>Slides:</p> <p>Anne Holmen, Anna-Vera Meidell Sigsgaard & Stine Wulff, <i>Dansk som andetsprog i den tidlige sprogstart</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/projektets-slidesamling/</p>

		<p>*Risager, K. (1999). "Kultur og samfund i sprogundervisningen: på vej mod en ny didaktik". I K. Risager & L. Aktor (red.), <i>Kulturforståelse i folkeskolens sprogundervisning</i>. Albertslund: Malling Beck. S 7-15.</p> <p>Ekstra litteratur:</p> <p>*Gibbons, P. (2016). "Samtaler i klassen – om at skabe kontekster for sproglig udvikling", i <i>Styrk sproget, styrk læringen: sproglig udvikling og stilladsering i flersprogede klasserum</i>. København: Samfundslitteratur, s. 39-65.</p> <p>*Møller Daugaard, L. & Holmen, A. (2008). "At udvikle tale- og lyttefærdigheder på andetsproget gennem samtale", i E. Selj & E. Ryen (red.), <i>Med sproklige minoriteter i klassen</i>. Oslo: Cappelen Damm Akademisk Forlag, s. 47-86.</p>	
6	<p>Det gode forløb, den gode opgave, det gode materiale og den gode time i den tidlige sprogstart</p> <ul style="list-style-type: none"> *Task-baseret undervisning *CL-strukturer *Legende læring *Variation *CLIL 	<p>Litteratur:</p> <p>*Albrechtsen, D. & Daryai-Hansen, P. (2018). "At bygge bro mellem sproglig læring og emner fra skolens andre fag.". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 76-90. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed. K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Svendsen Pedersen, M. 2015. "Task-baseret kommunikativ sprogundervisning" i <i>Sprogfag i forandring</i>. Samfundslitteratur, s. 227-246.</p> <p>*Stenlev, J. (2006): "Hvad er cooperative learning? De pædagogiske grundprincipper i cooperative learning strukturerne" i <i>Cooperative Learning</i>. Malling Beck.</p> <p>*Søgaard, K. 2015. "Engelsk i børnhave og SFO – mulig inspiration til den tidlige start med engelsk" i <i>Sproglæreren</i> 2 s. 55-57</p> <p>*Gregersen, A.S. "Det gode læremiddel og aldersrelevante emnevalg" i <i>Tidlig sprogfag i skolen</i>.</p>	<p>*Elevvideo: <i>Hvad skal man lære i den tidlige sprogstart?</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p>

<p>7</p>	<p>Flersprogethed (og DSA) og sproglig opmærksomhed for alle elever i den tidlige sprogstart</p> <p>*Sproglig opmærksomhed for alle elever</p> <p>*Stilladsring fx visuel støtte, etablering af klasseværelsesrutiner</p> <p>*Sprogpas</p>	<p>Litteratur:</p> <p>*Drachmann, N. (2018). "Sproglig opmærksomhed – en eksplicit tilgang til form i fremmedsprogsundervisningen". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 262-276. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Jensen, R., Poulsen, M. & Daryai-Hansen, P. (2018). "Flersprogethedsdidaktik i den tidlige engelskundervisning". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 300-303. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Drachmann, N. & Daryai-Hansen, P. (2018). "Flersprogethedsdidaktik – byg bro mellem sprog i den tidlige tyskundervisning". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 277-288. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Sigsgaard, A.-V. M. & Gregersen, A. S. (2018). "Flersprogethedsdidaktik i den tidlige franskundervisning – i et sprogligt inkluderende perspektiv". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 289-299.</p>	<p>Undervisningsmateriale, lærer- og elevvideoer:</p> <p><i>Sprogpas</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/engelsk/sprogpas/ https://tidligeresprogstart.ku.dk/fransk/sprogpas/ https://tidligeresprogstart.ku.dk/tysk/sprogpas-i-tysk/</p> <p>Videoer:</p> <p>*Elevvideo: <i>Flersprogethedsdidaktik</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p> <p>*Lærervideoer: <i>Flersprogethedsdidaktik</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/engelsk/ https://tidligeresprogstart.ku.dk/fransk/ https://tidligeresprogstart.ku.dk/tysk/</p> <p>Slides:</p> <p>* Petra Daryai-Hansen, Københavns Universitet/Københavns Professionshøjskole, Anne Holmen, Københavns Universitet & Anna-Vera Meidell Sigsgaard, Københavns Professionshøjskole</p>
----------	---	---	---

		<p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Thomsen, H. & Daryai-Hansen, P. (2018). "Sprogpas og sprogportfolio til begynderundervisningen i engelsk, fransk og tysk". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 310-313.</p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>Ekstra litteratur:</p> <p>*Ginman, M. og Neumann Larsen, M. (2017). "Sprogligt udviklende didaktik for nyankomne". I S. Kragholm-Knudsen og L. Wulff (red.), <i>Kom ind i sproget: Flersprogede elever i fagundervisningen</i>. København: Akademisk Forlag, s. 213-237.</p> <p>*Holmen, A. (2011). "At tage udgangspunkt i det kendte – om brug af modersmålet ved tilegnelsen af et nyt sprog". <i>Sprogforum</i> nr. 51 https://www.yumpu.com/da/document/view/19907252/sprogforum-nummer-51-maj-2011-aarhus-universitetsforlag</p> <p>*Østergaard, W. (2013). "Alverdens alfabeter – At få øje på det alfabetiske princip via tværsprogligt arbejde". I H. P. Laursen (red.), <i>Literacy og sproglig diversitet</i>. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag, s. 61-86.</p> <p>*Moore, D. (2014). "Sproglig opmærksomhed – en tilgang til at styrke sproglæring fra den tidlige barndom". <i>Sprogforum</i> nr. 58 Maj 2014, s. 41-48. http://unipress.dk/udgivelser/s/sprogforum-58/</p> <p>*Gibbons, P. (2016). "Gruppearbejde og andetsproglig udvikling" i <i>Styrk sproget, styrk læringen: sproglig udvikling og stilladsering i flersprogede klasserum</i>. København: Samfundslitteratur, s. 67-95.</p>	<p><i>Flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog som dimension i den tidligere sprogstart</i></p> <p>*Lone Wulff, <i>Tegn på sprog. På tværs af sprog i flersprogede klasser</i></p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/projektets-slidesamling/</p>
--	--	--	--

<p>8</p>	<p>Elevers veje til læring i den tidlige sprogstart</p> <ul style="list-style-type: none"> *Æstetiske læreprocesser *Narration i den tidlige sprogstart: eventyr/fortællinger/billedbøger (input) *Autentiske tekster *Præsentation og fortælling (output) *Sange, rim, remser, chants *Krop og sanser *Variation *Motivation, interesser og succesoplevelser 	<p>Litteratur:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Jacobsen, S. & Søgaard, K. (2018). "Narration som tilgang i begynderundervisningen i engelsk". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s 91-105. https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf *Holst-Pedersen, J. von (2017). "At lære sprog gennem chunks, leg og bevægelse" i: <i>Tidlig sprogstart i skolen</i> *Christensen, K. Meisner (1999). "Det handler om nærvær", KVAN 53 *Schilhab, T. (2009): "Det, jeg sanser, husker jeg" i Asterisk 45, DPU http://pure.au.dk/portal/files/542/asterisk_45_s20-23.pdf <p>Ekstra litteratur:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Brewster, J., Ellis G. & Girard D. (2004). "Storybooks" ch. 14 i <i>The Primary English Teacher's Guide</i>. Penguin, s. 186-202. *Ellis, G. & Brewster, J. (2011). <i>Tell It Again! The Storytelling Handbook for Primary English Language Teachers</i>. London: British Council. https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/D467_Storytelling_handbook_FINAL_web.pdf *Ørsted Andersen, F. (2006). "Æstetiske læreprocesser" i: <i>Flow og fordybelse</i> 	<p>Elevideo: <i>Succesoplevelser</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p> <p>Forfattervideo: Susanne Karen Jacobsen og Karoline Søgaard om publikationen Jacobsen, S.K., Olsen, M., & Søgaard, K. (2017). <i>Let's get started! Engelsk med billedbøger i indskolingen</i>. Frederiksberg: Samfundslitteratur. https://tidligeresprogstart.ku.dk/litteraturopsamling/</p>
<p>9</p>	<p>Digitale læremidler i den tidlige sprogstart</p> <ul style="list-style-type: none"> *Elevpositioner *Semantiske, funktionelle og didaktiserede læremidler 	<p>Litteratur:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Eychenne, D. (2018). "Digitale læremidler i den tidlige sprogstart med fokus på semantiske og funktionelle læremidler". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s 91-105. 	<p>Elevideo: <i>Digitale læremidler</i> https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p>

[https://tidligereprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed. K_benhavns_Universitet.pdf](https://tidligereprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf)

*Illum, T. (2012). "Evaluering af digitale læremidler". Læremidler.dk
http://laeremiddel.dk/wp-content/uploads/2012/07/Pjece_Evaluering_af_digitale_l%C3%A6remidler.pdf

Læs om hvordan de 4 elevpositioner er udfoldet i læseplan for henholdsvis engelsk, tysk og fransk

*Læseplan for faget engelsk, s. 16

<https://www.emu.dk/sites/default/files/L%C3%A6seplan%20for%20faget%20engelsk.pdf>

*Læseplan for faget tysk, s.12

<https://www.emu.dk/sites/default/files/L%C3%A6seplan%20for%20faget%20tysk.pdf>

*Læseplan for faget fransk, s.11

https://www.emu.dk/sites/default/files/L%C3%A6seplan%20for%20faget%20fransk_1.pdf

Ekstra læsning:

*European Commission (2014): "Computer assisted language learning (CALL)", i Improving the effectiveness of language learning: CLIL and computer assisted language learning". s.19-29

Især afsnittet om "CALL".: en artikel der specifikt ser på, hvordan brug af it påvirker sprogundervisningen.

http://ec.europa.eu/languages/library/studies/clil-call_en.pdf

*Holmboe, P., SAMR og TPACK – 2 værktøjer til styring af pædagogisk it-udvikling (2013) <http://www.peter-holmboe.dk/samr-og-tpack/>

*Hinge H., Digital didaktik, Hans Reitzels Forlag (2016)

*Mehlsen C., Teknologiens Testpiloter - 10 ting, der ruster børn og unge til en digital fremtid, Forlaget Mindspace (2016)

*Reimer-Mattesens, T. (2012). "TPACK – teknologisk, pædagogisk og fagfaglig viden"

		<p>http://laeringsteknologi.dk/367/tpack-teknologisk-paedagogisk-og-fagfaglig-viden/</p> <p>*Reimer-Mattesen, T.. "SAMR – hvad bruger vi egentlig teknologien til?"</p> <p>http://laeringsteknologi.dk/415/samr-hvad-bruger-vi-egentlig-teknologien-til/</p>	
10	<p>Læringsmålsbevidst undervisning i tidlig sprogstart</p> <p>*Hvorfor og hvordan læringsmålsbevidsthed</p> <p>*Elevinddragelse</p> <p>*Brugbar feedback og systematisk evaluering</p> <p>*Strategisk kompetence</p> <p>*Sprogportfolioer</p>	<p>Litteratur:</p> <p>*Lindschouw, J. (2018). "Feedback i begynderdidaktikken". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 171-183.</p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Arp, K. (2018). "Man skal ikke vide, man skal gætte – om strategisk kompetence i begynderundervisningen". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 118-121.</p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p> <p>*Thomsen, H. & Daryai-Hansen, P. (2018). "Sprogpas og sprogportfolio til begynderundervisningen i engelsk, fransk og tysk". I Petra Daryai-Hansen & Dorte Albrechtsen (red.) (2018) <i>Tidligere sprogstart – ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed</i>, Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, s. 310-313.</p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer/Tidligere_sprogstart_ny_begynderdidaktik_med_fokus_p_flersprogethed.K_benhavns_Universitet.pdf</p>	<p>Undervisningsmateriale, lærer- og elevvideoer:</p> <p><i>Sprogportfolioen</i></p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/engelsk/sprogportfolio/</p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/fransk/sprogportfolio/</p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/tysk/sprogportfolio/</p> <p>Videoer:</p> <p>*Elevvideo: <i>Læringsmål</i></p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p> <p>*Elevvideo: <i>Feedback</i></p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/praksisanbefalinger/</p> <p>Slides:</p> <p>Line Møller Daugaard, Nina Hauge & Dorte Sørensen.</p> <p><i>Den Europæiske Sprogportfolio 1-6</i></p> <p>https://tidligeresprogstart.ku.dk/projektets-slidesamling/</p>

	<p>*Rohde, L. & Henriksen, B. (2015): "Forenkling af faglige mål – hvorfor og hvordan?" i <i>Sprogforum</i> nr. 61. http://unipress.dk/udgivelser/s/sprogforum-61/</p> <p>Ekstra litteratur: *Fem temaer fra: https://www.eva.dk/projekter/2013/undervisning-pa-mellemtrinnet</p> <p>*Daryai-Hansen, P & Gregersen A.S. (2015): "Forskningsbaseret og læringsmålstyret undervisning i den tidligere sprogstart i fransk og tysk" i <i>Sproglæreren</i> 2, 2015. s. 9-12</p> <p>*Gregersen, A.S. (red.) (2017). "Undervisningstilrettelæggelse med fokus på læringsmål og elevernes læring". I <i>Tidlig Sprogstart i skolen</i>. Samfundslitteratur</p> <p>*God og motiverende undervisning i skolen: https://www.eva.dk/e-magasinet-evaluering/2013/evaluering-december-2013/forskningens-fem-bud-pa-god-og-motiverende-undervisning-i-skolen</p>	
--	---	--